

1868-02-19

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Carl Jacobsen

FAKTA

Type:
Letter

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Modtagersted:
München

Arkivplacering:
Uden FA-nummer, æske F 3,1

Keywords:
Industrial archaeology, brewery
design, brewery technology, social
life

SUMMARY

About fermentation and Pasteur's experiments. About a party at Carlsberg with, among others, H. C. Andersen a guest.

TRANSSKRIFTION

d. 19 Febr 1868.

Kjære Carl!

I den sidste Tid har jeg været saa stærkt beskjæftiget med Rigsdagsvirksomhed, at jeg ikke har kunnet skrive Dig til før nu og jeg har af samme Grund heller ikke havt Tid til at anstille Forsøg eller gjøre specielle Observationer over Gjæringen, hvortil jeg dog har faaet en fornyet Impuls ved et interessant lille Skrift af Professor Fenger "om det Virksomme ved Gjæringen og visse Arter af Sygdoms-smitte".- Ved Udarbeidelsen af dette Skrift har han bl. A. benyttet Pasteur's Bog, "sur le Vin", som han laante af mig og hvorom jeg meddelte ham adskillige Oplysninger af min egen Erfaring, men han meddeler tillige deri en heel Deel meget vigtige Iagttagelser af Pasteur og Andre, som jeg har stor Lyst til at gjentage og prøve, thi der er endnu Meget i Gjæringsphænomenerne, der er uklart og trænger til fortsat, omhyggelig Iagttagelse.

De Forsøg, jeg har gjort og endnu fortsætter med en constant Temperatur i Gjæringskarrene under hele Hovedgjæringen have vel givet en meget smuk og rolig Gjæring med en langsomt fremadskridende Attenuation og en smuk, fast Gjær, men Klaringen i Prøveglassene har været langsommere end i de andre Kar, hvor Temperaturen paa det livligste Punct stiger til 8 à 9 grader R.- Ved at undersøge det færdige Øl i Karrene med constant Temperatur, under det store Mikroskop viser det sig imidlertid, at den langsomme Klaring ikke hidrører fra svømmende Gjærceller, men fra de af Urten udskilte smaae Partikler af Humleharpix og uopløst Glutin (?). Hvad der er Grunden til at disse Partikler holde sig længere svømmende, naar Temperaturen er constant 7 grader R end naar den faaer Lov til i nogen Tid at stige til 8 à 9 R, kan jeg endnu ikke sige.- Jeg er tilbøielig til at troe, at disse Partikler i sidstnævnte Tilfælde løftes op med Skummet ved den livligere Udvikling af Kulsyrebobler, men dette er kun

en Gisning.- En anden Erfaring, som jeg ogsaa tidligere har gjort, men i Vinter atter har faaet bekræftet, er, at det ikke er hensigtsmæssigt (hvor man koger Mæskning) at give Eftergydning med Dreiekorset efter Habichs Raad ovenpaa Urtspeilet i Mæskekarret, uden at omarbeide det øverste Lag af den faste Mæskning.- Da mit Malt i Aar er stærkere Maltet end tidligere og da Knusningen paa Kolb's Valseværk næsten intet Meel giver og holder Skallerne temmelig hele, ligger Masken meget let i Karret og er saa porøs, at jeg ansaae det for sandsynligt, at Eftergydningen vilde sive ned ganske ligeligt overalt og udvaske Masken jevnt. Men det viste sig dog at det fine Lag "Oberteig" var saa tæt, at Eftergydningen maatte søge sin Vei ned langs Karrets Sider og paa enkelte Puncter i Midten, og saaledes ikke kunde udvaske Masken tilgavns. Der var underetiden et Tab af 1 à 1½ % i Urtens

Styrke og jeg er derfor nu definitivt vendt tilbage til min tidligere Methode, at lade den første Urt løbe af, indtil Masken er tør i 4" Dybde og derpaa at omstikke dette Tørre Lag, saa at Oberteigen bliver spredt før Eftergydningen løber over. ---

Det glæder mig meget, at Du i den unge Sedlmayr har fundet en behagelig Kollega, hvilket jo vil bidrage til at Opholdet i München bliver ikke alene behageligt, men tillige lærerigt, da Du igjennem Sønnen vil kunne blive deelagtiggjort i Faderens rige Erfaring og udmærkede Indsigt. Hvad vilde jeg ikke give til, at jeg havde en saadan Kollega i Nærheden, med hvem jeg kunde discutere de Spørgsmaal, der ligge mig paa Hjerte.- Glem ikke at sende mig Oplysning om Glaspladerne til Gjæringskar, samt om den mekaniske Kølle i Augsburg. Har den unge Sedlmayr lært ordentlig Chemie ? Er han en dygtig Analytiker ? Har han gaaet [på langs] Bruger Sedlmayr ikke udelukkende Tyroler Beeg?

hos Kaiser eller Liebig ? Kan han introducere Dig for Nogen af dem ? Selvom Du ikke kunde have nogen øieblikkelig Gavn deraf, vil det være Dig til en, maaskee vigtig, anbefaling i England at Du kjender Liebig.- Et Ord af ham kan maaskee skaffe dig Adgang paa Steder, hvor det ellers ikke var muligt.- Spørg Sedlmayr om de bedste Skrifter over det engelske Bryggeri. Foruden adskillige ældre Skrifter kjender jeg kun af yngre: Tizard' "On Brewing" og samme Forfatters "The Rationale of Malting".- Noget derom findes

jo ogsaa hos Lacambre.---

Det fornøiede mig at see, at Du havde havt Leilighed til at deltage i et Bal og moret dig godt.- Skjøndt jeg neppe kan troe, at den Compliment, Du fik for dit gode Tydsk, var velfortjent, maa jeg dog antage, at Du ikke føler Dig generet af Sproget, da Du ellers næppe kunde more Dig

Vi havde i Søndags stort Selskab hos os, hvor H. C. Andersen og Gotfred Rode og hans Kone vare tilstede for første Gang. Jeg havde naturligviis Fru Margarethe til Borddame og fandt hende høist indtagende, hvori alle vore Venner ogsaa vare enige. Hun spurgte meget venligt til Dig og bad mig udtrykkeligt at bringe Dig hendes Hilsen.- Hun besidder ikke Faderens Livlighed og Vittighed, men hun besidder en sjælden Dannelse, som ikke sidder paa Overfladen og som hun ikke gjør sig mindste Umage for at bære tilskue.- Hun udtaler sine Tanker simpelt og naturligt med sine egne Ord og hendes Bemærkninger ere træffende og friske og ikke lærte Phraser. Det glædede mig meget, at faae Vished om, at baade hun og hendes Mand gjerne ville besøge os oftere, thi de ere en værdifuld Aquisition for vor Kreds.- Andersen syntes ogsaa at være særdeles tiltalt

baade af Huset og Selskabet og udbad sig at maatte komme her oftere, hvilket naturligviis naadigst blev ham bevilget.

Tak fordi Du sendte mig Brevet fra Mde Bourgeois, som bragte mig ud af min tvivelraadige Vaklen.- Endskjøndt jeg ikke nærer Tvivl om, at jeg vil komme til at betale den Sum, hvorfor jeg stiller Garantie og uagtet jeg nu ikke har Raad til at rutte med slige Summer, vil jeg dog ikke undlade at gjøre hvad jeg formaaer for at holde den hæderlige Bourgeois oppe, og jeg har derfor gjort de fornødne Skridt til at skaffe ham den ønskede Garantie for 5000 francs. Da mit Navn ikke gjælder Noget hos Koenigswater, har jeg bedt Vexeler Hansen om at skrive til Banquieren derom og saasnart vi faae hans Svar- en af de første Dage - skal jeg skrive til B og meddele ham det Fornødne.- Gid det saa maa hjælpe ham ! Jeg kan ikke forstaae, at en Mand,

hvem alle de Bryggere, jeg talte med, satte Priis paa og holdt af, ikke kan blive hjulpen i sit Fædreland af den Kreds, hvor han er

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

kjendt; men maaskee er han tidligere bleven hjulpen af dem ?

Læg Mærke til hvad der falder i den gl Sedlmayrs Smag, thi jeg kunde have Lyst til at give ham et Tegn paa min Paaskjønnelse og Erkjendtlighed, baade for den Lærdom jeg har modtaget og for den han nu lader Dig høste, men jeg veed ikke hvad jeg skulde vælge: et Arbeide i Porcelain; et Stk Meubel, f.Ex en Stol, med udskaaret Træarbeide, en Udgave af Thorvaldsens Værker, osv.- Siig mig ved Leilighed din Mening derom.- Bring ham min venskabelige Hilsen og hils ogsaa den fortræffelige Hatt fra mig.--

Lev vel !
din Jacobsen

19/2
68

(a)

19 Febr 1868.

C.M.

Kjære Carl!

I den sidste Tid har jeg været saa stærkt
beskæftiget med Rigsdagsmødet, at jeg ikke
har kunnet skrive dig et Par Linier og jeg har
af samme Grund heller ikke haft Tid til at
austille Tanker eller gjøre specielle Observationer,
hans eller Gjæringens, saaledes jeg dog har
faaet en smule Tid til at udsende den
lille Skrift af Professor Tenges "om de
Næringsmidter og Gjæringens og andre
af Rigsdagsmødet". - Med Udsættelse
af den Skrift har jeg et. A. bejlet Pastors
Bog, "de tre Dage", som har været af stor
og stor Interesse for mig og vilde jeg
håber af min egen Erfaring, kunne jeg
meddele dig det som en god del vigtig
og nyttig Læsestof af Pastor og Andre,
som jeg har saa stort Lyst til at gjentage og
gjøre, thi det er en rigtig og rigtig
gjæringens, det er ikke blot af den Art der
faaet at, om muligt Læsestof.

De Saafag, jeg for gjaat af enden fastholdt,
med en constant Temperatur; Gjæringskammeret
indes Jule jaadgjæringer som med givet en
meget fint og rødt Gjær med en langsomt
samvirkende Alkalisitet og en fint, fast
Gjær, men klarere; smagløst som for
meget langsomt med i de andre Læs, som
Temperaturer på det hvide Jule blev til
8 à 9° R. - Det at undersøge det faste
Læs: Lægges med constant Temperatur,
indes ^{St. Juan Nystagel} med at sig undersøgt, at den langsomt
klarere ikke findes for fremmede Gjærtilde,
men for de af Naturen indvirkende fremmede
af Julelæs og meget Gledet (?). Ind
de er Gærden til at undersøge Jule
sig langsom fremmede, som Temperaturer
er constant 7° R med mere for som Læs
til i nogen Tid at blive til 8 à 9° R, den
jeg undersøgt ikke sig. - Jeg er tilbøjelig til at
sige, at disse Julelæs i fremmede tilfælde
læst og med fremmed med den hvide Læs,
indes af detsgjærholdt, men ikke er den

en Gibeing. - for anden forfaring, som
jeg ogsaa tidligere har gjort, men i Minder
altsu for faact betragtet, so, at det ikke er
sundest maadigt (som man siger Mestning) at
give Skriggduing med Doverskudet efter Habichs
Loud amuepas Natfysilet: Mesttaant,
uden at anerkende det anerkende Lag af den
saeste Mestning. - Da mit Malt i den er
forstent maalt med tidligere og da Tumbings
ga Kolbi Mestmaad maaten indet Mest
gives og Jaldes Mestmaad saemmelig Jald,
sagde Mestmaad meget bet: Saant og er
jaa garob, at jeg anlaan det for saemmelig,
at Skriggduingens milde fign med gaeste
ligelet anerkende og indmaade Mestmaad jant.
Men det miste sig dog at det fine Lag "Oskrig"
mao jaa bet, at Skriggduingens maatte fign
fin Mest med lauge Saant Tidet og jaa
anerkende fign bet: Mestmaad, og fign bet det
Loud indmaade Mestmaad tilgaant. der ma
inderkende at bet af 1. a 1870: Mestmaad

Skjætte og jeg er derfor en Deficient medt
Lidage til min bedragede Matros, at lade
den færdige det lade af, indtil Matrosen er
læs i 4" Dybde og Dragen at amfælle dets
Løse Læg, saa at Obersteigen bliver færdig,
saa Skrogdrængen lades anes. —

Et glæde mig meget, at du i den nye
Sedlmags Jær fundt en besynderlig Sællage,
skiltet jo mit bedragede til at Ophædt i
München bliver ith alene besynderlig, men
sællige kærnigt, da du i jærmen Sællagen
mit Løse bliver delagtigjæt i Sællagen
sige Sællagen og indvænter Sællagen. Saa
milde jeg ith gien til, at jeg fandt en færdig
Sællage i Sællagen, med færdig Sællage,
dets Løse de Sællagen, det ligger mig
paa Sjæle. — Glæde ith at funde mig Op-
lysning om Glædeplæden til Sællagen, som
fandt om den uersællige Sællage i Augsburg.
Saa den nye Sedlmags læst endelig Sællagen.
Saa færdig en Sællage Sællagen. Saa færdig

Konigs Sedlmags ith uersællige Sællagen

II ^{19/2 69} (b.)
for Kaiser eller Liebig? Kan Jan ietno
dimitte sig for Hagen af den? - ~~Men~~
di skal om du ikke kunde have været i
kibbelig Janu draaf, mit et navn sig' to
en, maaske mig sig, Anbefaling: England
at du kunde Liebig. - Et Ord af Jan
kan maaske passe sig Argang om den,
Jan et eller et maaske muligt. - Gang
Tidmang om du kunde kueste om et andet
Leygner. Lænder adskillige andre kueste
kunde sig den af igennem: Tizardi "On
Breeding" og samme kueste "The Rationale
of Malting". - Baget, de maaske kunde jo ogsaa
for Lacambre.

Det faaer mig at see, at du skal
Jant Lilejfuld til at draltage i et taal
og maaske sig gade. - Kunde sig maaske
kan den, at den Lænder, du skal see
et gode Ejde, maaske maaske, maaske sig den
andage, at du ikke skal sig gade af den,
da du eller maaske kunde maaske sig.

Hi Jænde: Døndagst Aften Omskule Jæns
er, Jæns H. C. Andersen og Gøtfrid Rude
og Jæns Læse mæns Læse for Jæns Gang.
Jæns Jænde uatindelig mæns Jæns Margarethe,
Hi Læse Jæns og Jæns Jæns Jæns Jæns
Jæns, Jæns alle mæns Jæns og Jæns mæns
mæns. Jæns Jæns mæns mæns til
Jæns og Jæns mæns Jæns at Jæns
Jæns Jæns Jæns. - Jæns Jæns
Hi Jæns Læse Jæns og Jæns, mæns
Jæns Jæns mæns Jæns, Jæns Hi
Jæns Jæns Omskule og Jæns Jæns Hi
Jæns mæns Jæns for at Jæns Jæns. -
Jæns Jæns Jæns Jæns og Jæns
mæns Jæns og Jæns Jæns Jæns
mæns Jæns og Jæns og Jæns Jæns.
Hi Jæns mæns, at Jæns Jæns
mæns, at Jæns Jæns og Jæns Jæns
mæns Jæns at Jæns, Hi de mæns
mæns Jæns Jæns for mæns Jæns. -
Andersen Jæns og Jæns at mæns Jæns

haardt af Juletid og Ophævels og i det
sig at maatte Lænnen Læs offtaan, smilth
naturligvis naadigt blev Læs beredte

Det fandt du fælt mig berøst fra
M^{rs}. Bourgeois, som loyde mig ud af
min kintwaadige Nælle. - fuldgjænt
jeg ikke næsten omint an, at jeg vil Lænnen
dit at betale den Tæn, ja ogsaa jeg steller
Garantien og maatte jeg nu ikke Læs haad
dit at møde med H^{rs}. Duvillard, vil jeg
dog ikke iindlade at gjæve Læs jeg forsaars
Læs at fælde den fædralige Bourgeois app^t
og jeg Læs derfor gjænt de Læsader, H^{rs}.
dit at stæffe Læs den aendst, ^{Læs 5000 franci} Garantien -
da mit Navn ikke gjældes Hægt for
Kæmpesværlø, Læs jeg bedt Hægtens Hægt
an at smine dit Cautionens Læs og Læs
færdt mi Læs Læs Dæst - en af de færdte
Læs - skal jeg smine dit B. og iinddele
Læs dit Læsader. - Gid det Læs man fælg
Læs! - jeg Læs ikke færdte, at en Hægt,

Spaar alle de Pengene, jeg kalder med,
fattu pind yan og faldt af, ista den blinde
Spitgen i sit Landland af den Taad,
spas. Jan so hunde, men man kan so Jan
bedignen klesse Spitgen af den.

Lag Maaten dit spad der faldet:
den og Sedmagre Pung, ista jeg kunde
Janne Lyff dit at gemt Jan at Cogen yan
min paatjænstedt og foljætteligt, bade
for den Landen jeg for uataget og for
den Jan min bade mig faldt, men jeg
naad ikke spad jeg faldet malge: at
Arbeide: færdillain; at My Maatdel of. G.
in Thal, med indhaant Traastide, in
uljame af Thorvaldus Maatdel, of. -
Ding mig mit Løstigt den Maatdel
Maaten. - Kong Jan min uanfærdigt
jiltan og faldt og Jan den færdigtigt Maatdel
for mig - Læs mal.
Min færdigt